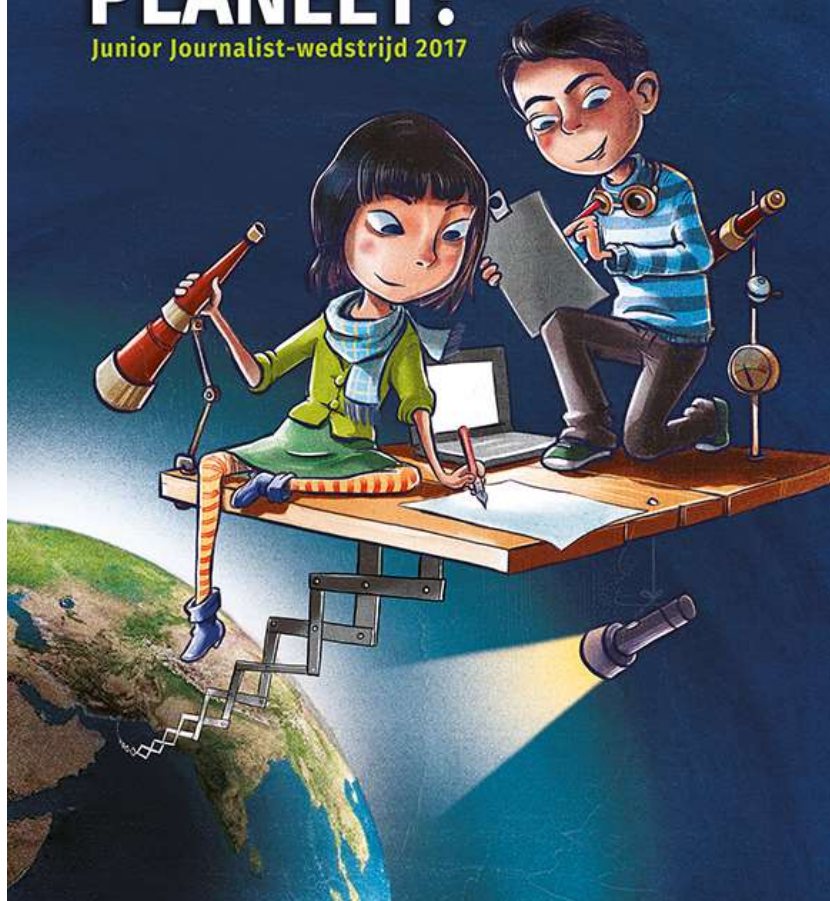

HOE GROEN IS ONZE BLAUWE PLANEET?

Junior Journalist-wedstrijd 2017

Inspiratiebundel voor leerkrachten

Junior Journalist-wedstrijd 2017

DAVIDSFONDS
EVENEMENTEN

Inhoud

THEMA	3
VOORBEREIDING	4
SCHRIJFTIPS	5
→ Fantasieverhaal	5
→ Opiniestuk	7

THEMA

De Junior Journalist-wedstrijd van het Davidsfonds is een **creatieve schrijfwedstrijd voor kinderen en jongeren**. Deze ideeënbundel is bedoeld als helpende hand bij het begeleiden van uw Junior Journalisten. U vindt in deze inspiratiebundel tips om het jonge schrijfgeweld op weg te helpen naar een straf verhaal, een scherp opiniestuk ... Deze ideeën zijn een duwtje in de rug, de jongeren blijven uiteraard vrij om hun eigen creativiteit de vrije loop te laten.

Tijdens het schooljaar 2016-2017 draait de wedstrijd rond het thema '**hoe groen is onze blauwe planeet?**'. Het milieu is een erg breed en zeer actueel thema waar zowel de jongste als de oudste deelnemers over kunnen schrijven. We dagen uw leerlingen dan ook uit om een straffe en creatieve tekst neer te pennen rond dat onderwerp. Dat kan een **opiniestuk** zijn maar evengoed een eigenzinnig **fantasieverhaal**.

Uw leerlingen kunnen hun **eigen mening** kwijt over de klimaatopwarming, wereldwaterproblematiek, luchtvervuiling ... en de gevolgen ervan voor ons milieu. Wat doen zij bijvoorbeeld zelf om onze blauwe planeet groen te houden en welke originele ideeën hebben zij om de ecologische voetafdruk van heel jullie school te verkleinen? Hoe werkt groene energie en wat zijn de voor- en nadelen? En wat doen wereldleiders en de leiders van dit land om de toekomst van onze planeet veilig te stellen?

Maar het hoeft niet zo serieus te zijn. In de Junior Journalist-wedstrijd is er ook plaats voor fantasieverhalen. Hoe zien uw leerlingen **de toekomst van onze planeet**, onbevangen en onbevooroordeeld? Vangen we binnenkort de winden van koeien op in speciale zakken om de uitstoot van CO₂ tegen te gaan of creëren we een leger hamsters die in hun loopwielen groene energie opwekken? Laat hen fantaseren over hoe zij het klimaatprobleem in één dag zouden oplossen of hoe een dier of zelfs een bloem de klimaatopwarming beleeft.

Ideeën genoeg om aan de slag te gaan! En als u **meer informatie** zoekt over hoe u het thema van de Junior Journalist-wedstrijd – het milieu – in uw lessenspakket kan verwerken, ga dan zeker eens kijken op de website van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid. Daar vindt u heel wat informatie over natuur- en milieueducatie <http://www.lne.be/themas/natuur-en-milieueducatie>.

VOORBEREIDING

Er zijn heel wat manieren om de Junior Journalist-wedstrijd aan bod te laten komen in uw lessen en om uw leerlingen voor te bereiden op hun schrijfpdracht. Ook buiten de lessen Taal of Nederlands. U vindt hieronder enkele ideeën, maar uiteraard bent u vrij om zelf een creatieve invulling te bedenken!

- In een **klagesprek** kan er flink wat leuke inspiratie naar boven komen. Wat hebben ze over de klimaatopwarming, wereldwaterproblematiek of luchtvervuiling geleerd op school? En wat hebben ze er op andere manieren (de media, vrienden en familie ...) over opgevangen? Vinden zij het een groot probleem of liggen ze er net helemaal niet wakker van? Wat vinden zij van initiatieven zoals Dikketruiendag, Dagen zonder vlees en de Klimaatzaak en wat doen zij zelf om milieubewust te leven?
- Verdeel de klas in kleine groepjes en laat hen een **groepswerk** maken over het milieu. Wat houden de klimaatopwarming, de wereldwaterproblematiek en luchtvervuiling precies in? Wat is groene energie en welke soorten zijn er? Welke invloed heeft de klimaatopwarming en de luchtvervuiling op de fauna en flora? Wat voor maatregelen hebben wereldleiders al genomen om de klimaatopwarming, de wereldwaterproblematiek en de luchtvervuiling aan te pakken? Welke sensibiliseringscampagnes zijn er de afgelopen jaren opgestart en welk effect hebben ze al gehad?
- Koppel een les **geschiedenis of wereldoriëntatie** aan het onderwerp: sinds wanneer is de klimaatopwarming/de waterschaarste/de luchtvervuiling een probleem? Wie heeft daar voor het eerst op gewezen? Wat zijn de gevolgen in de verschillende delen van de wereld, bijvoorbeeld in de woestijn, op de Noord- of Zuidpool, in het regenwoud ... Hoe gaan mensen er wereldwijd mee om, denk aan de Japanners en Chinezen die in de grote steden elke dag een monddoekje dragen.
- Organiseer een **themadag of -week** rond het milieu. Leef samen met uw leerlingen een hele week extra milieubewust en daag hen uit om dat ook zoveel mogelijk thuis te doen. Maak een korte quiz rond het thema of laat uw leerlingen acties organiseren om de hele school te sensibiliseren. Overweeg daarbij een 'battle' tussen verschillende klassen die meedoen aan de Junior Journalist-wedstrijd.
- Om de belangstelling voor verhalen schrijven aan te wakkeren kan u **een auteur uitnodigen** in de klas of school. Zij kunnen de schrijvers in spe schrijftips geven, vertellen waar zij hun inspiratie halen en hoe zij aan een verhaal beginnen. Of nodig **een klimatoloog of milieuactivist** uit om een inleiding te geven tot het onderwerp. Zo beginnen alle Junior Journalisten met dezelfde voorbereiding.
- Houd een **brainstormsessie**. Ga samen met uw leerlingen op zoek naar originele invalshoeken voor een verhaal of een opiniestuk. Benadruk daarbij dat alle ideeën goed zijn en er geen juiste en foute voorstellen bestaan. Ze moeten ook niet bang zijn dat iemand hun idee zou 'stelen'. Alles hangt immers af van de uitwerking van het idee.

Te veel mogelijkheden? Beperk het thema!

Het gebeurt weleens dat jonge schrijvers door de bomen het bos niet meer zien omdat het thema hen niet ligt of omdat ze makkelijker schrijven wanneer ze een vastomlijnde opdracht krijgen. In dat geval kan u bijvoorbeeld een bijkomend thema of een vaste titel opleggen.

SCHRIJFTIPS

Een Junior Journalist heeft heel wat mogelijkheden om met het thema ‘Hoe groen is onze blauwe planeet’ aan de slag te gaan. U kunt uw leerlingen stimuleren om een **opiniestuk** te schrijven, maar evengoed een **fantasierverhaal**. Originaliteit wordt absoluut beloond!

→ Fantasierverhaal

Laat uw leerlingen een stuk uit een dagboek pennen, een spannend (griezel)verhaal bedenken, een brief tikken, een reportage maken, een recensie verzinnen ... Ze kunnen hun fantasie de vrije loop laten. U vindt hieronder enkele tips voor uw leerlingen om goede fictie te schrijven.

Tips voor een fantasierverhaal

- **Trek tijd uit voor het schrijven.** Schrijven kost tijd. Verwacht niet van jezelf dat je een schitterend fantasierverhaal kan neerpennen op een uurtje tijd.
- **Fantaseer erop los.** Bij een fantasierverhaal gaat het om jouw verbeelding. Leg jezelf geen grenzen op en laat anderen dat ook niet doen, maar werk een verhaal uit rond het milieu zoals jij dat wil. Leef je in een bepaald personage of ding in, niets is te gek. Denk aan een boom, bloem, dier of zelfs een luchtdeeltje, zonnestraal, regendruppel ...
- **Maak een reis door de tijd:** bedenk hoe onze planeet er duizenden jaren geleden uitzag en hoe het toen gesteld was met het milieu, of hoe groen onze planeet nog in 2222 zal zijn.
- **Kies een bijzondere locatie:** je verhaal hoeft zich niet in ons land af te spelen, maar kan evengoed in Afrika, Amerika ... of zelfs op Mars plaatsvinden!
- Zoek voor een personage **inspiratie in je eigen omgeving.** Dat is vaak een stuk gemakkelijker dan een personage van kop tot teen zelf uitvinden. Haal je iemand die je kent voor de geest (familielid, vriend(in), kennis, buurjongen of –meisje, postbode ...) en bedenk wat hij of zij zou doen, zeggen vragen ...
- Heb je nog extra **inspiratie nodig?** Sla enkele boeken of tijdschriften open (prentenboeken, natuurboeken ...) of surf wat op het internet. Je zal verrast worden over alle nieuwe dingen die je ideeën geven voor je verhaal.
- Wees **niet te streng voor jezelf** als je begint te schrijven. Schrijf gewoon wat in je opkomt. Herlees daarna pas wat je geschreven hebt en pas eventueel je tekst wat aan.
- **Laat je verhaal nalezen** door iemand die je vertrouwt. Wees niet boos als hij of zij kritiek heeft. Hij of zij wil jou alleen maar helpen om je verhaal nog beter te maken.
- **Schrijven is schrappen,** wordt weleens gezegd. Een langer verhaal is niet per se een beter verhaal. Laat woorden en alinea's vallen die er niet toe doen.
- **Lees veel boeken.** Grote schrijvers zijn vaak zelf lettervreeters.

Inspiratie over het milieu

Mensen bij wie je inspiratie kan halen!

- Een klimatoloog of klimaatwetenschapper
- Een journalist die de klimaatkwestie volgt, bijvoorbeeld Dirk Draulans
- Een milieuactivist, bijvoorbeeld Low Impact Man Steven Vromman
- Een auteur van een boek over de klimaatopwarming, bijvoorbeeld een Davidsfonds auteur. Pieter Boussemaere bijvoorbeeld schreef het boek 'Eerste hulp bij klimaatverwarring'
- Een bioloog of geoloog over de impact van de klimaatopwarming, waterschaarste en luchtvervuiling op de fauna & flora en het landschap
- Een biotechnoloog of biochemicus over ggo's
- Een schepen of minister van (Leef)Milieu of Klimaat
- Een weerman of -vrouw
- Een initiatiefnemer van een klimaatcampagne, zoals Dikketruiendag, Dagen zonder Vlees, Klimaatzaak ...
- Een woordvoerder van een natuur- of milieuvereniging, zoals VELT, WWF, Greenpeace, Vilt, Natuurpunt, de Fietsersbond, Bond Beter Leefmilieu, De Helix (Vlaams Kennis- en Vormingscentrum voor Natuur en Milieu), Centrum Voor Natuur- en milieueducatie vzw, Vlaamse Milieumaatschappij ...
- Een bioboer of biofruitteler
- Een boswachter of natuurgids
- Een vertegenwoordiger van milieuvriendelijke initiatieven zoals Repair Café, de Kringwinkel, het containerpark, swishing, samenhuizen, passiefhuizen, voedselteams, hoeveproducten ...
- Een bedrijfsleider van een bedrijf of onderneming die zich inzetten op een van de terreinen van milieuvriendelijke initiatieven: waterzuiveringsinstallaties, grondeverbeteringswerken, plaatsers van zonnepanelen, warmtepompen, regenwaterrecuperatie of windturbines, enz...

→ Opiniestuk

Een opiniestuk gaat meestal over een **actueel, controversieel onderwerp**. ‘Hoe groen is onze blauwe planeet?’ is tegen de achtergrond van de klimaatopwarming en de verschillende meningen erover dus een geknipt thema om een krachtig opiniestuk over te pennen.

Spoor uw leerlingen aan om naar het journaal te kijken en de krant te lezen. **Organiseer een debat**, splits de klas op in voor- en tegenstanders en laat hen een argumentenlijst opstellen. Maak hen attent op **het belang van ‘connectoren’** in een tekst. Connectoren zijn meestal voegwoorden of bijwoorden die zorgen voor logische overgangen en cohesie in de tekst, bijvoorbeeld: daarentegen, niettemin, nochtans, hoewel ...

U kan ook **een journalist of een fervent voor- of tegenstander** uitnodigen in de klas. Laat hem of haar vertellen over zijn overtuiging. Op basis van dat exposé kan uw klas aan de slag gaan. Geef voldoende tijd aan uw leerlingen om na het bezoek vragen te stellen.

In een opiniestuk heeft de Junior Journalist de vrijheid om zijn **persoonlijke mening** over een bepaald onderwerp uit te drukken. Meestal gaat een opiniestuk over een maatschappelijk thema waarover veel tegenstrijdige meningen bestaan en dat vaak een aanleiding vormt tot discussie. De schrijver ervan hoeft zich dus niet te beperken tot een opsomming van feiten. Integendeel, de manier waarop hij zelf over het onderwerp denkt, vormt juist de basis van de tekst. Voor een goed geschreven opiniestuk moeten de leerlingen wat durf hebben: ze moeten hun eigen standpunt zo krachtig mogelijk overbrengen en er de nodige argumenten voor aanhalen. Een opiniestuk moet overtuigen.

Tips voor een goed opiniestuk

- **Baken je onderwerp goed af.** Schrijf geen opiniestuk over ‘het milieu’, maar kies één aspect waarover je het wil hebben.
- **Bereid je goed voor.** Zoek informatie op over het onderwerp, in de bibliotheek of op het internet. Op basis van die achtergrondkennis kan je je mening vormen en je argumentatie opbouwen.
- Kies een concreet **feit** of een **gebeurtenis** als aanleiding voor je opiniestuk. Dat kan iets heel belangrijks of iets heel kleins zijn. Zo heb je een kapstok waaraan je je verhaal kan hangen.
- Staaf je mening met **goede argumenten**. Concrete voorbeelden en cijfermateriaal zijn onmisbaar. Het is beter om drie goede argumenten te hebben dan tien slecht uitgewerkte.
- Een goed opiniestuk heeft een **logische opbouw**. Maak eerst een schema met een inleiding, een midden en een slot en schrijf daarna pas alles uit.

Inspiratie voor een opiniestuk over het milieu

- Krijgen jongeren genoeg les over de klimaatopwarming, de wereldwaterproblematiek en luchtvervuiling? Ja of nee?
- Wat vind jij van sensibiliseringscampagnes zoals Dikketruiendag en Dagen zonder Vlees?
- Waarom doe jij (geen) moeite om zelf milieubewust te leven? Kan jij een verschil maken?
- Alle badkuipen in ons land moeten worden vernietigd, alleen een douche nemen is nog toegestaan. Een goed idee of niet?

- Alle auto's moeten worden afgeschaft. Ja of nee?
- We moeten drastisch ingrijpen om de klimaatopwarming/waterschaarste/luchtvervuiling tegen te gaan. Waar of niet waar?
- Ggo's zijn een slecht idee. Ja of nee?
- Alle kerncentrales moeten zo snel mogelijk dicht. Waarom wel/niet?
- Wil jij een windturbine in je tuin? Waarom wel/niet?
- Iedereen zou zonnepanelen moeten installeren. Ja of nee?
- De overheid onderneemt genoeg actie tegen de klimaatopwarming/luchtvervuiling. Waar of niet?
- Waarom is recycleren zinvol?
- Er moet wereldwijd een geboortebeperking komen. Ja of nee?